

ПРОТОКОЛ № 2
засідання архітектурно-містобудівної ради
при управлінні архітектури та містобудування
Сумської міської ради

05.07.2017

Місце проведення: пл. Незалежності, 2, мала сесійна зала

Присутні:

Кривцов А. В.	-	Начальник управління архітектури та містобудування Сумської міської ради
Голова ради
Бондаренко О.О.	-	Заступник начальника управління архітектури та містобудування Сумської міської ради
Заступник голови ради
Фролов О.М.	-	Начальник відділу генерального плану та архітектурного планування
Секретар ради
Біленко О.І.	-	архітектор, член правління Сумської обласної організації Національної спілки архітекторів України
Бурячков Б.Б.	-	архітектор, директор ТВМ АП «Б.Б.Б.», заступник голови правління Сумської обласної організації Національної спілки архітекторів України
Головін Е.В.	-	архітектор, керівник Архітектурної майстерні члена Національної спілки архітекторів України
Головіна Едуарда Валерійовича
Івченко С.О.	-	архітектор, член Національної спілки архітекторів України
Ільченко М.Т.	-	архітектор, лауреат премії Ради Міністрів СРСР у галузі архітектури, член правління Сумської обласної організації Національної спілки архітекторів України
Кривцов О.В.	-	начальник управління містобудування та архітектури Сумської обласної державної адміністрації
Коджушко В.П.	-	архітектор, директор Сумської філії інституту «Укооппроект», член правління Сумської обласної організації Національної спілки архітекторів України
Павленко О.О.	-	архітектор, член правління Сумської обласної організації Національної спілки архітекторів України
Пелягін О.М.	-	архітектор, громадський діяч
Сулим Ю.І.	-	архітектор, головний архітектор проектів КП «А.Б.К.», член Сумської обласної організації Національної спілки архітекторів України

- Харченко Ю.О.** - директор приватного підприємства "Студія Ю. Харченка", голова правління Сумського обласного осередку спілки дизайнерів України, член Національної спілки архітекторів України
- Смолянінов А.Ф.** - начальник відділу «Служба містобудівного кадастру» управління архітектури та містобудування Сумської міської ради, член правління Сумської обласної організації Національної спілки архітекторів України
- Шахов В.М.** - архітектор, директор ППВМ АП «Карина-Ш», член правління Сумської обласної організації Національної спілки архітекторів України
- Довбня А.М.** - начальник управління архітектурно-будівельного контролю Сумської міської ради, член Національної спілки архітекторів України
- Курносенко С.А.** - начальник Сумського міського відділу управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Сумській області
- Велитченко Е.В.** - в.о. директора КП «Міськесвітло» Сумської міської ради
- Приймак В.М.** - начальник групи охорони історико-культурної спадщини при управлінні культури і туризму Сумської облдержадміністрації
- Шилов В.В.** - начальник управління капітального будівництва та дорожнього господарства Сумської міської ради

Загальна кількість присутніх членів ради: **21 з 32** затверджених рішенням виконавчого комітету Сумської міської ради від 26.01.2017 № 41.

Присутні:

Лисенко О.М. – Сумський міський голова

Войтенко В.В. – перший заступник Сумського міського голови

Гец І.В. – радник міського голови

Лантушенко Д.С. – депутат Сумської міської ради, член виконавчого комітету Сумської міської ради

Соболевський В.Ю. – член громадської ради при Сумській обласній державній адміністрації.

Представники громадських організацій, мешканці будинків по просп. М. Лушпи, вул. Івана Сірка.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Архітектурно-планувальне рішення детального плану території житлового району «Еспланада» по просп. М. Лушпи – вул. І. Сірка – вул. Харківська (2 варіанти)

Доповів: **Кривцов А.В.**

Інформував членів ради, що зазначена робота в дещо іншому форматі, розроблена КП «А.Б.К.», вже розглядалася архітектурно-містобудівною радою при департаменті містобудування та земельних відносин Сумської міської ради в 2014 році, але була відхилена. На сьогодні два творчі колективи під керівництвом головних архітекторів проектів Біленка О.І. і Шахова В.М. надають на розгляд розширеної архітектурно-містобудівної ради свої варіанти рішень. Варіанти архітектурно-планувальних рішень були розміщені на офіційному сайті Сумської міської ради з 18.04.2017 та 24.04.2017 для визначення громадської думки жителів міста.

Ураховуючи, що від мешканців міста надійшло багато пропозицій та зауважень рада проводиться в розширеному форматі за участі громадськості. Це не громадське слухання. Після розроблення проекту детального планування території в повному обсязі громадське слухання буде проведено в установленому законодавством порядку.

Пропонується наступний регламент роботи ради:

На виступи – 15 хв., питання – відповідь – 2 хв., виступи для обговорення – 5 хв.

Голосували: «за» - 21 голос, «проти» - 0 голосів, «утрималися» - 0 голосів.

Доповів: Біленко О.І.

Робота над еспланадою розпочиналася ще в 70-і роки під керівництвом головного архітектора м. Суми Ільченка М.Т. Виконував цю роботу московський інститут «Гіпрогор», який мав значний досвід містобудівної діяльності на території колишнього СРСР, і став переможцем конкурсу на розроблення проекту детального планування території центральної частини міста площею близько 1,6 тис. га. Цією роботою були вирішені всі містобудівні проблеми на той час: забудови, транспорту, озеленення. Одне із самих визначних місць в цій роботі – планувальне рішення еспланади.

Суть еспланади – це пішохідний простір, що поєднує історичний центр з новими, намивними територіями лівого берега Псла. Вісь еспланади проходить від місця, де знаходився колишній ПК «Хімік» з орієнтацією на будинок профспілок в історичному центрі міста. Пішохідна вісь утворювалася житловою забудовою з вбудовано-прибудованими приміщеннями закладів торгівлі та побуту.

Саме таке рішення взято за основу цієї роботи. Вісь пропонується продовжити, зв'язавши історичний центр з зоною відпочинку, доповнити її набережною впродовж Псла. Район еспланади пропонується з'єднати мостовим пішохідним переходом з площею біля адмінбудівлі Зарічного району, яка повинна бути фестивальною.

Є проблема для реалізації: наявна стоянка автотранспорту «Сенс», розміщення якої не передбачено генеральним планом м. Суми, питання перенесення якої вирішує замовник.

Еспланада передбачена в 2-ох рівнях: верхній рівень - пішохідна частина житловими будинками та прибудованою частиною об'єктів обслуговування, нижній рівень – автостоянки. В'їзд-виїзд до автостоянок вирішується на проспекті Лушпи та вулицю І. Сірка. Ніякого транзиту через дворову частину

житлових будинків не буде. Завантаження приміщень торгівлі та обслуговування буде проводитися також з нижньої тераси. З верхньої тераси будуть в'їзди лише для машин швидкої допомоги та пожежних машин.

Пішохідна платформа благоустроєна, передбачено озеленення. Для малого та середнього бізнесу є ряди малих архітектурних форм.

Фестивальна площа біля адмінбудівлі Зарічного району може бути завершена палацом шлюбів з фонтаном. Житлова забудова має благоустроєні і озеленені двори. Транзитного транспорту по них не буде. Гаражі передбачено виключно для мешканців цих будинків.

Передбачено дитячий садок на 200 місць з початковою школою.

Запитання:

Павленко О.І. Цікаве вирішення благоустрою території впродовж Псла. Чи передбачено там велодоріжки та об'єкти велоінфраструктури? **Біленко О.І.** Передбачено і вело доріжки, і пандуси та підйомники для інвалідів та мало мобільних груп населення.

Івченко С.О. Ця територія є складовою 7А та 7Б мікрорайонів. В цьому районі було передбачено 3 дитячі садки та школу. Яка чисельність населення, яка розрахункова кількість місць в школах і дитячих садках? **Біленко О.І.** В цьому районі є 2 дитячі садки, є початкова школа. Пропонується розмістити дитячий садок на 200 місць – 10 груп по 20 місць. По розрахунку цього буде достатньо. Щільність забудови – 440 чол/га при населенні 5000 чоловік, що відповідає державним будівельним нормам. **Івченко С.О.** По проекту 7А та 7Б мікрорайонів населення складало 7000 чоловік. **Біленко О.І.** У нашому варіанті не пропонується переущільнювати забудову.

Головін Е.В. Яка ширина еспланади? **Біленко О.І.** Між вбудовано-прибудованою частиною – 54 м., між ними йде гряда МАФів з декоративними елементами, які дизайном доповнюють закритий простір. **Головін Е.В.** Яка ширина мосту, що з'єднує еспланаду з центром? **Біленко О.І.** 12 м. **Головін Е.В.** Пропонується не виводити напрям пішоходів з еспланади на вузьку стежку, а пройти пішохідним бульваром далі до Харитоненківського мосту і вивести до МЦ «Романтики» та Дитячого парку. **Біленко О.І.** Необхідно з'єднати новий район з історичним центром, а не вивести вбік до МЦ «Романтика» та Дитячий парк. Оптимальне рішення – міст вивести на дамбу.

Кривцов О.В. Яка забудова по поверховості? Яке передбачено озеленення території? **Біленко О.І.** По поверховості: пропілейна частина – 16 поверхів. По розгортці фасадів: 16-14-10 поверхів з каскадним вирішенням по заданому ритму. Базова поверховість – 10 поверхів. Озеленення: на залізобетонній платформі по системі озеленення покрівель на будинках: кущі, квітники, газони. Необхідно врахувати зелені зони вздовж річки.

Пілягін О.М. Моє враження – це архітектури радянської епохи 80-х років. Пропонується для проектування залучити молодих архітекторів. **Біленко О.І.** Ця робота вирішує містобудівні завдання. А при розробленні архітектури фасадів запропоновано будуть всі прогресивні рішення.

Харченко Ю.О. Не потрібно посилатися на існуючу зелену зону. Забудова повинна бути озеленена цілком достатньо. МАФи – це минула епоха 90-х, коли необхідно було підняти бізнес. Автор запропонував архітектуру

будинків: вікно з балконом, що є також у минулому. Більш прогресивним було б запропонувати на головному фасаді скрізні конструкції зі скла з енергозберігаючою поверхнею. **Біленко О.І.** Було названо МАФи, тобто павільйони, а не кіоски. Це споруди з сучасним дизайном та внутрішнім наповненням.

Смолянін А.Ф. Пропілейна частина з боку річки вирішена не симетрично – має додаткову житлову секцію. **Біленко О.І.** Це не суттєво. Секція може бути чи не бути. Її сприйняти можна лише з верхнього огляду.

Доповів: **Шахов В.М.**

Одна з відповідальних робіт, де поставлено різні завдання. Ураховуючи, що мікрорайон та оточуюча інфраструктура вже сформовані, залишилося вирішити ту частину, яка власне і буде еспланадою. Це утворення перш за все повинно сприйматися з історичного центру міста цікавою пластикою архітектури, виразним силуетом.

На прибережній смузі Псла поступово намивається коса. Не можна допустити подальший процес, запропонувавши бетону берегоукріплення. Це надасть можливість створити прибережну паркову зону біля вхідної групи на еспланаду. Сприйняття широкого простору еспланати потрібно готувати поступово, з певним ритмом.

Пішохідна вулиця з протилежного боку може закінчуватися молодіжним центром з підземним простором спортивного призначення, який поєднується благоустроєною площею з існуючою адмінбудівлею Зарічного району. Перед ним благоустрій зі скульптурою Михайла Лушпи.

У вирішенні пішохідної алеї пропонується застосувати весь простір. На нижньому ярусі до верхнього ярусу влаштувати так названі «вазони», в які висадити каштани або дуби (на вирішення фахівців-дендрологів). За таких умов, пішохідна алея буде мати повноцінне озеленення, а не лише розарій, що пересихатиме влітку.

Нижній ярус на відмітці 126,20 м. передбачено для цокольного поверху торгових закладів. Паркінг для автомобілів буде також на цій відмітці, що вище точки підтоплення на 30 см. Висота паркінгу від полу до верхніх конструкцій 2,70 м.

Вхідна частина з боку проспекту М. Лушпи по нижньому ярусу розпочинається гостовим паркінгом на 50 автомобілів та вестибюльною групою з виходом на рівень пішохідної частини еспланади. Верх покриття еспланади передбачено з нахилом 1,0 %, що забезпечить водовідведення з поверхні. Прохідна частина між існуючими будинками і вестибюльною групою не повинна бути глухою стіною.

Транспортна схема вирішується просто. За будівельними нормами навкруги будинку має бути круговий об'їзд на відстані 5,0 м. з шириною 3,5 м., що забезпечується проектом. В'їзди в паркінг передбачено з об'їзної дороги вул. Харківська, виїзд – на проспект М. Лушпи. Виїзд з гостового паркінгу розташовано не ближче 15 м. до житлового будинку. В паркінгу через кожні 40 м. передбачено вихід на верхній ярус еспланади. Вирішити паркінг у 2-х рівнях технічно наможливо!

Пластика фасадів у архітектурі житлових будинків: широкі поверхні із скла, гра силуетами створить живе середовище.

Запитання:

Івченко С.О. Питання аналогічне попередньому доповідачу. Ця територія є складовою 7А та 7Б мікрорайонів. Яке населення та розрахункова соціально-побутова інфраструктура передбачена проектом?

Шахов В.М. Не ставилося завдання коригування ПДП цих мікрорайонів. Тоді б замовником повинно бути задано всі вихідні дані для мікрорайонів: від червоних ліній до показників по кожному виду закладів. Як їх вирішувати, якщо один з архітекторів розмістив 2 житлові будинку на ділянці передбаченій для дитячих закладів. Зараз пропонується гіпотетичне рішення по локальній частині цих мікрорайонів – забудові еспланади. Є довідка міського відділу освіти: перезавантаження по дитячих закладах в цих мікрорайонах складає від 2-х до 40-ка дітей. В проекті передбачено розміщення 54 житлових секцій або 2800 квартир, передбачено розміщення дитячого садка на 200 дітей, з урахуванням 2-х існуючих.

Кількість машиномісць для мешканців також забезпечується по нормативам. Є 50 місць на гостьових стоянках. За нормативами: для 2800 сімей необхідно 42 місця, з розрахунку: 1 авто на 30 чоловік.

Кривцов О.В. Чи передбачено простір для громадських заходів?
Шахов В.М. На перехресті пішохідної та транспортної частини розміщується площа з можливістю зайти в підземний простір. Є площа перед виходом у прибережну зону.

Смолянінов А.Ф. Запропоновано складне по орієнтації планування квартир. Як вирішується їх інсоляція?
Шахов В.М. Це не ефімерне планування. По кожній з квартир є проектне рішення. На північ направлено приміщення кухонь.
Смолянінов А.Ф. Це в одному з будинків. А той що напроти нього.
Шахов В.М. Є відзеркалене планувальне рішення.

Виступили члени ради:

Харченко Ю.О. Ідея еспланади вийти візуально по осі на два акценти – історичного центру міста та адміністративного центру Зарічного району (замість акценту є два житлові будинки) втрачена. Пропозиція вкладення значних коштів у зелену зону прибережної смуги малоімовірна. В кожній з робіт запропоновано прийнятні рішення. Про те, не має повної завершеності для вибору однієї з них. Пропонується авторам ще попрацювати.

Ільченко М.Т. Після затвердження генерального плану міста визначилися 4 основні містобудівні акценти міста: площа Незалежності, Театральна площа, критий ринок з його площею та еспланада. Три перші реалізовано, а еспланада повинна завершити цей процес формування міських центрів. Московський інститут «Гіпрогор», який в конкурсі на розроблення проекту детального планування території центру міста Суми переміг серед 5 інститутів, запропонував її створення, як нового центру. Еспланада повинна поєднати історичний центр з новими мікрорайонами, і сама бути центром.

Робота по пошуку архітектурно-планувального рішення триває вже давно. Архітектурною громадськістю ми розглядаємо її чи не вшосте. Зараз потрібно визначитися з одним із варіантів, і надати автору право працювати далі. Не можна відкладати цей процес на довше. Замовник не повинен чекати 3 роки. Варіант запропонований архітектором Біленко О.І. повторює планувальний принцип, закладений інститутом «Гіпрогор», і цілком прийнятний до реалізації. Інший варіант також прийнятний, але забудувувати еспланаду лише однією жилою блок-секцією не вірно. **Шахов В.М.** (репліка) Не однією. На плані запропоновано блок-секції різної конфігурації і різні за поверховістю – читайте креслення.

Бондаренко О.О. На розгляд архітектурно-містобудівної ради винесено варіанти архітектурно-планувальних рішень еспланади, які суттєво не відрізняються один від одного: принцип «стіна». Хоча другий варіант в процесі опрацювання автором змінювався, удосконалювався, про те не змінився по суті. Архітектори пам'ятають більш цікаві рішення еспланади запропоновані творчими колективами: Кобиляковим Ю.С., Магерею А.М., Смоляніновим А.Ф.

Коджушко В.П. Кожна з робіт цікава по своєму. Кожен з авторів має свою архітектурну логіку. Звичайно складно знайти у ситуації, що вже склалася, і прийнятний масштаб забудови, і відмінну від оточення архітектурну стилістику. Пропонується взяти з кожної роботи краще і поєднати їх в одне.

Головін Е.В. Сприйняти забудову можна лише з рівня людського ока. Запропоновані розгортки не дають уявлення, як сприйматиме їх людина. Краще б було показати це в трьохмірному зображенні. Макет – це довго і трудомно. А запропонувати архітектурно-планувальні рішення в об'ємах, з тінями, було б доцільно. З двох варіантів більш прийнятний другий варіант: по пластиці фасадів, більш комфортний для проживання. Цікава пропозиція по розміщенню «вазонів», що забезпечить повноцінне озеленення еспланади. В обох варіантах не вирішується зв'язок з центром міста, задані лише його напрями.

Кривцов О.В. В обох варіантах є свої позитивні моменти. Більш імпонує другий варіант: якщо на громадську площу в першому варіанті ми потрапляємо з двох сторін, то в другому – з чотирьох. Більш прийнятне планувальне рішення другого варіанту, цікаве по пластиці, на відміну від жорсткого та прямолінійного у першому варіанті. Однак, для подальшої роботи необхідно врахувати всі техніко-економічні показники в мікрорайоні. Бажано, щоб замовником такої роботи була міська рада, а не забудовник, що може диктувати архітектору свої вимоги. Тільки за таких умов може бути досягнуто і комфорт проживання, і якість забудови.

Довбня А.М. Кожен з доповідачів сказав про фінішну пряму в проектуванні. Про те ніхто з них не озвучив техніко-економічні показники по мікрорайону. Обговорюємо «стіну», її пластику. Але після розрахунків від «стіни» може залишитися лише її частина. Пропонується не надавати оцінку роботам, а повернутися до макропоказників мікрорайону. **Шахов В.М.** (репліка) Всі показники прописані на кресленнях.

Смолянiнов А.Ф. Кожен з варiантiв – варiант «стiни», але в яких секцiї по рiзному блокуються. В таких варiантах ускладнюється розмiщення квартир по орієнтацiї. За такою «стiною» бiльша частина дворового простору впродовж дня буде в тiнi. В таких варiантах на просторi еспланади буде присутнiм ефект аеродинамiчної труби, що не буде комфортним для її мешканцiв.

Виступили:

Базiль Р. Нi один з проектiв немає право на iснування. Мiстобудiвна рада не повинна голосувати нi за один з них. Оприлюдненi проекти забудови мають перевищену щiльнiсть для всього мiкрорайону. Мiкрорайон обмежується житловими вулицями, проїздами, природними межами: вулицями Харкiвська, I. Сiрка, проспектом М. Лушпи, рiкою Псел., i має площу до 20 га. На територiї мiкрорайону вiдсутнi два дитячi садки та одна школа. В проектi забудови еспланади, що розроблялася в 2014 році було запропоновано розмiстити школу. Тепер замість неї – житлові секцiї. Початковi класи школи № 30 не вирішують навантаження школярiв по мiкрорайону. Проїзди проходять повз iснуючi житлові будинки, що не допустимо. Пропонується: зменшити щiльнiсть забудови мiкрорайону, зменшивши її поверховiсть, розмiстити школу, дитячий садок, збiльшити кiлькiсть парковочних мiсць.

Осадченко В. Який iз варiантiв переможе не вiдомо. Одне побажання – автори повиннi вказувати конструкцiї покриття еспланади. Не повинно тут застосовуватися замощення плиткою, яка застосовується в «евродворах». Це замощення не якiсне.

Соболевський В.Ю. Свого часу був головним iнженером проектiв цього мiкрорайону. На другому варiантi запропоновано намити пляж. Це неможливо – весь piсок вимито, його необхідно буде привозити. Домiнанти, що формують вiсь еспланади фактично втрачені. Пропонується знайти новi пiдхiднi напрямки з еспланади. Складна ситуацiя при виїзді з мiкрорайону на вул. Харкiвську в районі ТЦ «Мануфактура», яку необхідно вирішувати.

Точка пiдтоплення 128,50 м., а не 126,20 м. Тому пiдземний паркiнг, запропонований у другому варiантi, потребує посилити укрiплення дамби. Ливневі стоки на площi 9,5 га треба виводити у рiчку Псел, а не на проспект М. Лушпи. Для цього необхідно передбачати розмiщення очисних споруд. Iнженерне забезпечення для повноцiнного функцiонування паркiнгу потребує значних вкладень.

Створити нову повноцiнну торгову вулицю буде складно. Заклади торгiвлi будуть незавантаженими, бо є торгові центри «Лавина», «Мануфактура», магазини по вулицi Харкiвськiй.

Лантушенко Д.С. Авторами запропонованi малюнки, що не вiдповiдають реальностi. В цьому мiсцi розташована стоянка на 800 автомобiлiв. Рiшення про її винесення не прийнято нi мiською радою, нi судом. Якщо стоянка залишиться, проекти повнiстю необхідно змiнити. МАФи, запропонованi в другому варiантi, не передбаченi комплексною схемою їх розмiщення, що затверджена мiською радою. Не має велодорiжок. На iснуючi

шкільні та дошкільні заклади по забезпечення мешканців мікрорайону розраховувати не можна.

Сокур Д. – представник громадського руху «Східний корпус». Пропонується підтримати авторів проектних рішень, які мають значний досвід у містобудівній діяльності. Першому варіанту була дана висока оцінка архітекторами м. Дніпро. Якщо врахувати пропозиції по зменшенню щільності забудови, по розміщенню додаткових елементів благоустрою, то вартість квартир у цих будинках буде зростати, і молоді сім'ї не зможуть їх придбати.

Кривцов А.В. Більшість виступаючих рекомендувала не схвалювати архітектурно-планувальне рішення по обох варіантах. Пропонується об'єднати творчі зусилля обох авторів для опрацювання остаточного варіанту, з урахуванням зауважень та пропозицій членів ради, та надати його на розгляд ради.

Голосували: «за» - 16 голосів, «проти» - 1 голос, «утрималися» - 2 голоси.

Вирішили: Рекомендувати головним архітекторам проектів Біленку О.І. та Шахову В.М. доопрацювати архітектурно-планувальне рішення детального плану території житлового району «Еспланада» по просп. М. Лушпи – вул. І. Сірка – вул. Харківська, об'єднавши творчі зусилля для створення єдиного варіанту, та надати його на розгляд архітектурно-містобудівної ради.

Голова архітектурно-містобудівної ради
головний архітектор м. Суми

А.В.Кривцов

Протокол склав
секретар архітектурно-містобудівної ради

О.М.Фролов